

L i th a tr c:

Bài ký s sau đây tôi viết để b t đ ng đ ng môn Nguyễn Hoàng Quang Tr Tam và Nh C 63-65, các b n cùng năm nh ng khác l p và t t c các b n ban C c a nh ng niên khóa v sau. c mong cu a tôi, bài viết này là cánh th đê chúng ta cùng tìm về ký niê m và trôi đ t đên m i n i m i m i n, h a chăng còn nh ng ng i nh đ n tr ng x a ph cũ n i s i đây thân ái. B n m i lăm năm đã trôi qua, b i th i gian ph dày làm phôi pha nh t nhòa ít nh u đã m đ hình bóng ngày x a, còn l i là đ u ghi k n i m. Xin phép đ c g i tên khi còn h c trò v i m c đích g i ôn dĩ vãng m t thu m t th i. Ai đ c g i tên mà không a đành g i l i xin l i. B i t đâu b n s tìm đ c hình nh ngày nào c a mình thu tu i đ u xanh đ i mái tr ng x a trong bài viết ch n ch t v ng v này.

Thân m n,
TQP.

Tr n Qu c Phi t
NH 63-65.

Quê h ng chúng ta là vùng ph i gánh ch u nhi u thiên tai, đau th ng oan nghi t. Khi đ t n c b chia c t làm hai, sông Hi n L ng trên đ t Qu ng Tr cũng là đ a gi i phân ranh hai mi n đ i ngh ch ý th c h . Cu c chi n tranh t ng tàn vô cùng kh c li t, vùng đ t nghèo nàn y đ c trum lên tên g i mi n đ a đ u gi i tuy n, đã nh c nh n qu n vai gánh h a đ n bom ê ch . M t ai khi nh c đ n Qu ng Tr không kh i bùi ngùi mà th t ra nh ng l i xót xa đ ng cay nh th . Vui gì c kh i l i v t b m đau, thì thôi dù ch a th ng uoi ngoai, tôi s k v n i y nh ng ngày tu i th , nh ng ngày an bình c a m t h c trò tr ng làng tr ng t nh, m t đ n đ i tuy ng n nh ng êm đ m chan ch a tình thân.

Làng tôi thu c qu n Tri u Phong n m phía Nam dòng B n H i, là ph n đ t c a chính quy n Qu c Gia sau năm 1954, đây là lúc n n giáo đ c mi n Nam b t đ u phát tri n. T thành th đ n thôn quê tr ng l p đ c t ch c, tuy còn thô thi n nh ng có n i đ h c hành, nâng cao ki n th c, sau m t th i gian dài đ ng đ ng chi n tranh. Vùng tôi cũng có m t ngôi tr ng, kh i đ u v i hai l p và h ng năm c tăng lên cho h t b c ti u h c. Th mà tôi ch đ c h c n i y v n v n m t năm r i ph i đi Hu ti p t c cho đ n h t trung h c đ nh t c p.

Ai đã t ng xa nhà m i th m thía n i nh nhung, v y th t ng m t th ng nh h c l p ba, ph i m t thân m t mình đ n ch n l . Có ph i chng đó là m t đ i u h i đ c bi t vì vào th i y đi h c xa ch ng khác nào nh ngày nay đi du h c, th ng thì h c trò t ng đ i l n và khi đ a ph ng không còn l p, vì r t t n kém, ch nh ng gia đình khá gi m i ch u n i. Tr ng h p tôi thì trái ngh ch, đ c xem nh ngo i l vì t nh đã đi lang thang, l n lên l i v quê nhà. Tuy ch hai năm v i Nguy n Hoàng, th i gian quá ng n n u nh so v i các tr ng khác tôi t ng tra i qua, nh ng Nguy n Hoàng đã đ l i trong tôi nhi u k ni m thân th ng. Nhi u l n t h i r i t tr l i có l cái gì không còn thì n i nh thêm thâm sâu.

Tr v làng xa xóm cũ .

Vào mùa hè 1963, sau k thi trung h c đ nh t c p tôi v làng thăm gia đình, nh thông l h ng năm, đ nh v ch i vài tu n s tr l i Hu tham đ tr i hè th ng niên Thu n An r i chu n b cho niên h c k đ n. Tính nh v y, ai dè đó là l n tôi t gi đ t th n kinh sau khi đã qua m t th i gian dài dùi mài đèn sách n i đó, đê rô hai năm sau tr l i lai .

T nh tôi đã ph i xa gia đình và đã quen đ i s ng t p th c a m t n i trú sinh, v i s giám sát nghiêm minh c a giám th , k lu t t ch c nh H ng Đ o, các nhà điều đ t đ u là tráng sinh, s ng hòa mình v i m i ng i, tuy đ i s ng v i cái gì cũng v a đ , t t nhiên không th sánh v i nh ng b n khác đ c g n gũi chăm sóc c a cha m anh ch . Nói chung v tình c m thì thi u th n, nh ng nh sống cu c s ng t p th đã rèn luyê n cho mình s chi u đ ng và t tìm lấy niềm vui . H ng năm c đ n k ngh hè tôi v quê thăm gia đình vài tu n. N u nh Hu ngoài v c ph i lo h c, tôi thích đá banh, t m b n Th ng B c ,trèo cây hái trái và bi t bao nhiêu trò ch i trong n i trú thì v quê tôi l i say s a tát cá, câu c m, đào ô tr , đi săn và b y chim.

Hè 1963, tôi v a lấy đ c b ng đíp-lôm, t c m th y mình l n lên m t chút,nên các trò ch i tr c cũng lùi dần thay vào nh ng sinh ho t ng i l n h n. Chi u chi u tôi th ng đ p xe đi ch i nh ng vùng xung quanh v i vài b n đ ng l a . Ho đ u là h c trò Nguy n Hoàng, có ng i đang chu n b vào năm đ tam.

M t hôm tôi cùng m y ng i b n đi vào tr ng Nguy n Hoàng, ta i đây tôi g p mấy chi bà con cô câ u v i tôi. Các chi đều là nh ng n sinh khá duyên dáng c a tr ng Nguy n Hoàng, và chính các chi là nh ng ng i đ u tiên cù r tôi v làm h c trò đ đây.Ng i vai em thì “Anh v

Quang Tru đi học Nguyễn Hoàng vui và tôi em cho vui”; ng i vai ch thì “C u v h c đây cùng đ p xe đi v t i này cũng an tâm đ s”, các b n khác cũng nói vào đ tôi “đ u quân” vào Nguyễn Hoàng, tôi ch c i và h n đ coi đ. Tuy tr l i v y nh ng trong lòng đã ca m thấy muốn về.. T t nhiên ai đã đi xa nhà mà không c ao đ c v v i mái m, g n gửi ng i thân.

Thế rồi, tôi không vào la i Hu đ d tr i h e và l p h c thêm nh m i năm mà l i làng ch i cho đ n g n h t k ngh , sau đó đ n văn phòng n p đ n xin vào h c đ tam. Ng i tôi g p đ u tiên là th y Nguyễn Vi t Trác, sau khi xem qua h s , th y c i vui v , s n cây bút trên tay th y g ch đ u d i ch ban C, Pháp văn, th y cũng cho hay h s nh p h c c a tôi không có gì tr ng i. T đó tôi tr thành mô t môn sinh cu a tr ng trung h c Nguyễn Hoàng

L p x a b n cũ.

L p đ tam C g m c Anh và Pháp không t i b n ch c, đ c bố trí h c trên lầu cu a dãy nhà chính. Nhìn lui nhìn t i ai cũng l h c, ca m giác cô đ n ,ng ngàng đến v i tôi trong nh ng ngày đầu đi h c . Dù là dân Quang Tru nh ng t ti u h c cho h t trung h c đ nh t c p, tôi h c tr ng công l p Hu , mà tr ng công đ đây th i đó nam và n riêng bi t, ngay ca khi tr ng Đông Khánh m i l p đ nhất thì n sinh kho i sang h c chung v i nam sinh Quốc h c luôn. Cái ng ngàng th hai là n sinh g i nam sinh b ng chú, không x ng ch hay em h c tên mà l i x ng tui. Ch sau này quen r i m i xem đây là cách x ng hô chân tình thân m t. V sau có đ p đi nhi u n i m i bi t cách x ng hô t ng đ a ph ng là phong phú, ng i vùng nào có ph ng ng vùng đó.

Nh l i ngày nào t m t th ng bé nhà quê vùng ch C n b c vào n i trú tôi còn mang theo nh ng cách nói x mình, đôi khi nói ra ng i nghe h ng ng b ng m t tr n c i nh khi th y h i cu n v này c a ai, tôi li n đ a tay và tr l i “c a tui”, h c tôi dùng ch “trăn” thay cho té h c ngã, ch “b” thay cho ch vú... Th t ra tôi yêu m n cách nói c a ng i “mi ng” nên tha ph ng g n năm m i năm, đi kh p n i Nam, Trung, B c và nay l u l c xa n a vòng trái đ t, v n gi t ng nói Mai Lĩnh, không pha ch chút chi v i ch mô c .

Đ u l sau quen, ch vài ngày là có b n. Tôi ng i vào dãy bàn bên ban Pháp văn, vài bàn trên cùng dành cho n sinh, nh ng bàn k là nam sinh, bên c nh tôi là Hoàng Th ch Tú và Võ M u Thiên. Tú và Thiên là hai ng i b n đ u tiên c a tôi khi v Nguyễn Hoàng, hi n t đ th ng, chăm h c mà cũng r t v n ngh . Nhà Tú l làng Bích Khê, t th xã v không xa nên tôi th nh tho ng cùng đ p xe v đó ch i, phòng h c c a Tú bên c nh T đ ng r t yên tnh, vài nh c c nh đàn guitar và mandoline, th nào tôi cũng t p t m ch i đ c, vì đã h c qua khi còn là n i

trú sinh Hu. Tôi v n ch a quên đ c cái l n tôi cùng Tú v nhà Thiên trong làng N i C u, vào m t ngày m a bay nhè nh , tr i se l nh, đ ng đi khá m t tr n tr t. Còn nh m n m t cây c u đi qua Ch Sãi, nh xóm Hà v i nh ng hàng tre la ngà r p mát, đó cũng là m t trong nh ng hình nh Quang Tru v đ i h c trò còn ghi l i trong tôi.

Ngoài Tú và Thiên tôi bắt đầu có thêm nhiều ba n m i nh Nguyen n Khâm, Nguyen n Ng c Hùng, Nguyen n C , Lê Đình L ng Ch ng, Hoàng M ... L n sang bên Anh vẫn thì có Lê Văn Tôn , Lê Th Khoa, Hoàng M Uyên, Lê Ng c Giao....Trong s b n m i này, Lê Văn Tôn là ng i nô i trò i nhất. Anh là m t h c sinh ho c rất gi i nh ng giao ti p r ng rãi, bắ t thiê p luôn thê hiê n là mô t đàn anh (có lẽ do anh tuô i l n h n tu i này).Anh đã t ng dẫn tôi v nhà anh b nam sông Th ch Hãn bên đ ng r y xe l a g n cây c u s t ch i m y đ o. Và cũng nh đi v i anh tôi m i bi t thêm các n sinh bên ban A nh Nguyen n Thi Đi u, Qu nh Hoa, Phù Th Lan, Võ th Thúy, Nguyen n Th Ph ng, Hồ Th Thiên ...

Lớp tr ng hai năm Tam C và Nhi C cu a tôi là anh Lê Văn Thiê u. Ng i bên c nh là anh Nguyen n Ng c Ch y, hai anh này h i gi ng nhau là tính tình nghiêm ngh , ch lo h c hành không th y đùa gi n v i ai trong l p. Nh ng la i nghe đôn anh Thiê u yêu chi Lê Thi Lan , mô t n sinh cùng l p , ngôi bàn sau .Và bây gi ho là cắ p đôi số mô t và duy nhất cu a l p tôi nên v nên chông. Cho đ n nay hai “ôn m ” đã đùm đ dâu r cháu n i ngo i, th nh tho ng tôi gi i phôn nói chuy n v i “hai c ” nghe đ c c ti ng bi bô v a M v a Vi t c a các nhóc tì.

Tôi đ c bi t đ ý đ n Lê Đình L ng Ch ng, con trai c a c giáo S Lê Đình Ngân đ y Pháp vãn, vì th y Ngân là b n h c khi còn nh v i Ba tôi, đã có th i cùng là nhân viên b u đ i n, thu đó gi i là s giấ thép. Ba tôi k r ng: th y Ngân là ng i h c gi i, tài hoa, m i b n tu i đã làm th tình r t tình, vi t truy n đăng báo. Tôi đã nghĩ r ng “h ph sinh h t ”. Đúng nh v y, thu đó Ch ng tròn m i lăm cũng đã là tay tài hoa lăng m n : ”...Ta ch nh có tên ng i con gái bu i t u tr ng còn ng m tóc trên môi.” (L ng Ch ng - 63), và sau này tôi đã đ c t t c nh ng bài th c a Ch ng khi th y tên anh, hay thi t.

Không khí l p tam C ngày thêm g n g i thân thi t đ m m mà phóng khoáng. Có nhi u ng i “tài hoa phát ti t ra ngoài”nh Lê H u Ty, tôi hay g i sau l ng v i b n cùng l p là “ng i ch i chu t”, đ h c ai cũng qu n xanh áo tr ng, Ty cũng nh v y nh ng áo qu n khi nào cũng là ph ng phiu, đ c bi t đ u tóc ch i đ u lăng m t. Lê Quang Ngân thì “l c c c” h c bên Pháp vãn nh ng khi nào cũng b nhào qua bàn bên dăy Anh Vãn phía sau m y O mà ng i. Cũng nh Ty, Ngân trong ban vãn ngh “thùng xềng”. Thùng xềng là ch c a Hùng B c K La Vang, vì Ngân là m t trong nh ng ng i đánh tr ng cho ban nh c nhà tr ng, chuyên t t p bên nhà Quý lùn g c ng i Tài L ng. M i l n tôi và Hùng đi qua nhà tr c a b n Nguyen n Khâm cùng

lp thì nghe xì xpp thùng xèng hòa ti ng đàn guitar đi n éo éo gi t gân và r n ràng vô cùng. Còn Ty thì đóng k ch, nên sau này vào Sài Gòn Ty cũng là đi n viên trong ban tho i k ch, n u nh tôi nh không lm là ban Vũ Đ c Duy, v i cái tên Lê Cung B c. Thi gian đó tôi cũng Sai Gòn, theo h c khóa Anh ng b túc chu n b cho l p sĩ quan du h c Hoa K . Tôi có m t ng i b n gái là n di n viên Hà C m Thu, th ng đóng k ch chung v i Ty trình chi u trên đài truy n hình. Bây gi n u nói Lê H u Ty r t nhi u ng i không bi t, nh ng Lê Cung B c thì nh n ra li n, v i đã là một ngh sĩ r t nô i tiếng ta i Sài Gòn hi n nay.

Bản sau lp ng tôi ch a toàn nh ng “c u m văn ch ng” tài hoa mà r t âm th m đó là Nguy n Khâm, Thái Bình, Bành Phi Hùng, Lê Văn Tr ch, Lê Văn B ng Nguy n Ng c H ng...và m t “đ ngôn” khá n ào là anh B c K La Vang không nho nh , nhà th nhi u bút hi u có ch ký p chi n l c là Nguy n Ng c Hùng. Hùng là ng i b o m m b o mi ng, tán gái ngang nh cua, làm th r t dễ dàng và đùa c t không có th ng. Sau này tôi khá thân v i Hùng nên bi t nhi u chuy n v anh, k ra ng i nghe c i không k p b t mi ng, đã l r i, thôi thì xin k v i “ti u ng o” c a h n nh sau:

M t lp n n vào đ u gi toán c a cô Kim Sa, bài ki m tra đ c ghi lên b ng đen, Hùng nhìn vào không hi u gì c , h n bèn làm m t bài th vi t n n nót đ i ch bài làm r i đem n p. Khi phát bài l i, cô cho đ m zéro, nh ng sau đó đ khuy n khích tinh th n văn ngh cô cho đ đ m trung bình, nghĩa là 5/10. Hùng có đ c cho tôi nghe, ngôn t r t t u, ý t ng lp lòng vô cùng dí d m, ti c là không nh đ c, đúng là h n có tài làm th thi t, tính tình h i ngông, khí huy t lãng m n... Nhân nh c đ n cô Kim Sa tôi xin bái ph c m t n giáo s tr trung r t b n lãnh, h c trò lp C chúng tôi ng ngh ch đùa gi n h i hăng, th mà có lp n cô thách c lp c i thi đua v i cô. Vì cái t i khi cô đ ng trên b c gi ng đ i lp c nhìn cô mà c i, cô nói r t t tin đ m đ m tho i mái : “ Các trò c i xong ch a ?, Ai còn mu n c i m i lên đây c i v i cô”....Nh ng cái đùa gi n này th ng thì Hùng là đ u n u.

Năm đ nh , không nh rõ v i m c đích gì, Hùng vi t m t cái th gi i th y Nguy n Đăng Ng c giáo s Vi t Văn, cu i trang gi y thay vì ký tên, h n g ch lên g ch xu ng kho ng m i lp n xong g ch qua g ch v kho ng ba b n lp n. C m trang gi y trên tay th y Ng c ôn t n h i anh ký tên gì đây, Hùng tr l i t nh queo th a th y em ký p chi n l c, h n còn chua thêm p chi n l c là qu c sách, ký p chi n l c là r t t t. Tôi đ ng bên c nh nó cũng ng ngàng khi nghe Hùng nói v i th y nh v y, mà đúng nhìn gi ng nh m t đ n hàng rào, th y Ng c c i m t cách nhân t r i x p t gi y đ i cu n s . T đó khi nào nhìn cái hàng rào là tôi nh đ n th ng b n ng nghinh Hùng B c K La Vang. H n còn r tôi đi ch i lang thang đây đó, có lp n lên Cam L , đi H ng Hóa....

Chuy n “ Trên gh bà đ m ngoi đ t v t....”, hai câu th trào phúng c a c Tr n T X ng đ c

vi t lên b ng đen tr c gi Công dân Giáo đ c c a th y Thái Tăng Quý, C nhân Lu t khoa, làm th y gi n b l p không đ y. Chúng tôi đ c may m n h c v i th y Hi u Tr ng kh kính Thái M ng Hùng m t vài tu n tr c khi nhà tr ng m i th y Võ H u S Hi u tr ng tr ng trung h c B Đ d y ti p cho đ n h t năm đ nh . Nh ng chuy n “ng ngh ch” nh th này cũng m t tay Hùng B c K La Vang “đ u n u”. Còn r t nhi u chuy n vui v b n h c này, tôi s k vào m t đ p khác.

N sinh c hai ban Anh và Pháp đ u r t hi n t , ch có Ngô Th C ng bi t danh là C ng diên hay đùa b n, còn nh ch Đoàn Th Tĩnh, ch Lê Th Lan, V ng L H ng, Nguy n Th Thanh, Nguy n Th Dzũ, Phan Ng c Bích, Cao Th Thanh Nhàn, Tr n Th Hoa, Nguy n Th Li u ...nghiêm ngh nh nh ng nhà “mô ph m”. Tr c m t tôi lúc đó là nh ng “cô chiêu” đoan trang th c h u, th t tha duyên dáng trong chi c áo dài truy n th ng tr ng trong, tu i thanh xuân ng c ngà t i mát, là nh ng n hoa vào đ xuân thì.

C ng diên là tên đ c đ t t l p d i mang lên, ch hai năm h c chúng tôi không th y cái gì đ g i là diên cho cô y c , ng c l i tôi nh n ra n i C ng nh ng nét đ c bi t. C ng r t tho i mái trong khi ti p xúc v i b n nam cùng l p, hay đi m t mình dáng dăm chiêu nh đang suy t v m t cái gì đó n i cõi xa thăm th m. C ng có mái tóc dài đen m t duyên dáng b ng b nh r t lãng m n.

Sau này nghe Lê Quang Ngân cho hay là có liên l c v i C ng, hi n thành ph bi n Nha Trang, “n ng” t nh n v i Ngân là b y gi diên nhi u h n n a. Tôi càng tin r ng C ng không bao gi diên c , tính c a cô y nh v y, mà theo tôi là con ng i đ c bi t và dễ th ng. Chắc có b n s th c m c t i sao tôi l i “bi n h ” nhi u v C ng nh th . Nh ng tôi muốn đ a ra nh n xét v m t nhân v t đã b dính li n v i cái nick name không mấy vui cho ho , v ng i nào khi nh c đ n C ng là có ch diên đi kèm và đã phôi bi n ra toàn tr ng cho đến hôm nay. Thấy cũng t i nghi p cho ng i ta pha i không các ba n.

Cùng l p chúng tôi có ban tam quái g m Bùi H u Khang, H Sĩ K , H Đăng Nh t, ng i bàn sau cùng bên góc, phía ngoài c a dãy Anh văn. H hay nh y c a s “cúp cua”, hút thu c l o trong l p. T t c đ u là c u Nguy n Hoàng t l p trên xuống, Khang và K có thành tích “qu y” và l i l p, đ c tăng c ng thêm Nguy n Th t, ng i Trí B u t Ph c Môn qua. Th t h c hành khá nghiêm ch nh, nh ng cũng ham vui a nh p b n.

Niên khóa 63-64 là năm đầu tiên tr ng có ban C, tính t ngày có đ nh c p 58-59, tr c đó ch có hai ban A và B. Nh v y mãi năm năm sau m i m ban C, lý do dễ hi u là s h c sinh

theo ban C r t ít, n u đem so sánh v i các tr ng khác cũng nh v y thôi, ví d nh Qu c H c ch m t l p C c Anh và Pháp. Tr ng h p Nguy n Hoàng nh h n mà đ c v y cũng kh quan l m r i.

Ch a h n nh ng ng i theo ban C là gi i v n, ngoài m t s có năng khi u đ c bi t và đam mê v n ch ng, ph n còn l i có ng i vì y u toán l i không mu n ô m cu n v n v t t ng su t ngày thâu đêm. Cũng có ng i ph i vào l p C vì t các n i khác chuy n đ n nhà tr ng chi còn chố ban C. Có ng i đánh giá r ng n u nh m t h c sinh h c đ u các môn thì theo ban C là để l y b ng Tú Tài h n c .Dù anh đến đây v i lý do nào thì khi đã ng i chung m t l p t t ph i ch p nh n tất ca .“ b u thì tròn, ng thì dài”, c theo khuôn y mà “l n” là đ p hết. Trong t p th c a l p C năm đó tuy không đông, nh ng pha i nói đã quy t nhi u khuôn m t v i nhi u đ c tr ng, r t đa đ ng, m t ng i m t v . Hoài bão cho m t ngày mai ai cũng gi kín trong lòng và sau này khi đã bay nh y vào đ i m i rõ ra. Té ra trong cái t p th nho nh y có nh ng tài hoa n náu, h th t âm th m nh ng khi ki m đã vào tay thì tuy t chiêu m i l nét.

Sau b n m i năm r i mái tr ng, lòng v n r n ràng khi nh c đ n tr ng x a l p cũ, nh ng gì là k ni m tu i h c trò ch a phai nh t trong trái tim c a ng i xa x mà nay mái đ u đã chuy n màu tuy t s ng. Năm 2005, b n Lê Văn Tr ch h i v nh ng ng i năm x a y, tôi ng i ghi l i đ c ba m i ba ng i, g n đây khi liên l c b ng email v i Hoàng Th ch Tú và Lê Quang Ng n, b sung thêm năm n a, nh v y theo tôi là đ v i t ng c ng ba m i tám c u môn sinh tam và nh C Nguy n Hoàng t 63-65. Xin ghi l i sau đây nh ng ng i x a y nh là gi tên ôn v k ni m tu i đ u xanh.

Nh ng ng i năm y:

- Đoàn Th Tinh
- Phan Ng c Bích
- Lê Th Lan
- Nguy n Th Li u
- Tr n Th Hoa
- Ngô Th C ng
- V ng L H ng
- Nguy n Th Dz ũ
- Nguy n Th Thanh
- Phan Th Ng c Lan
- Đ Th Ai
- Cao Th Thanh Nhàn
- Nguy n C
- Thái Bình
- Lê Văn Tr ch
- Nguy n Khâm
- Nguy n Ng c Hùng
- Nguy n Ng c H ng
- Hoàng M Uyên
- Lê Văn B ng
- Nguy n Ng c Ch y
- Lê Văn Thi u
- Lê Văn Tôn
- Lê Th Khoa
- Lê Ng c Giao
- Nguy n Th t

- Lê Đình Long Ch ng
- Lê Hu Ty
- Hoàng M
- Võ M u Thiên
- Hoàng Th ch Tú
- Tr n Qu c Phi t
- Hoàng H u Ly
- Bành Phi Hùng
- Lê Quang Ngân
- H Sĩ K
- Bùi H u Khang
- H Đăng Nh t

Ban C Nguyen n Hoang nh m t dòng sông êm đ m kh i ngu n t đó, đ c ch y luân l u mãi t n v sau cho đ n ngày tr ng không còn tên g i. Hai năm v i tôi là m t ch ng đ i đ y hoa m ng. Nhìn v các đàn em ban C k ti p, lòng tràn tr ni m vui v i bao tài hoa đã góp màu phong phú cho th vãn vùng đ t Qu ng. Xin đ c khái quát mà không g i tên t ng ng i, n u tôi ghi tên vài nhân v t, ch c s b t công khi cái t p th đ ong đ o y t n mác đó đây ch a có đ p gom m t kê tên.

T ng g p l i nhau.

Trong s nh ng b n cùng l p ghi l i trên đây, đa ph n h c đ hai năm 63-64 và 64-65. Sau k thi tú tài ph n nh t ng i đ u k r t. Có ng i lên đ nh t và cũng có ng i ph i h c l i đ nh , cũng có ng i ch h c m t vài tháng c a năm đ tam, có ng i không h c h t năm đ nh . Th i gian quá lâu, ng i vi t không còn n m đ c c th , tuy nhiên còn nh H Sĩ K là ng i ra đi s m, anh vào lính. Ng i k là b n Nguyen n Khâm đ ng vào Không Quân. B ngang đi làm cho ngân hàng phát tri n nông nghi p là Phan Th Ng c Lan, theo l i Ch Ng c Lan k l i v i ba n Lê VănTr ch.

Ng i vi t ch v l i quê h ng b n quán h c hai năm, ch hai năm thôi mà cũng đã cà kê l m chuy n. Sau khi đ u Tú tài I, tôi và Lê H u Ty g p nhau t i l p Đ Nh t C tr ng Qu c H c. Nghe nói đ nh t C Nguyen n Hoang năm đó ngoài nh ng ng i t đ i lên còn đ c tăng c ng các tr ng khác vào và t Hu ra. Đ c bi t có giai nhân tuy t s c tài hoa, “v n dòng Tôn Th t danh gia”. Ch Giao nào đó đã làm điều đ ng bi t bao chàng trai quê ta. Tôi ch vi t l i theo l i khoe c a Hoàng Th ch Tú, kèm theo l i chê trách tôi và Ty là k ph n thùng “b ch quên b n hàng”, không l i đ t n h ng ni m vui đ n cu i đ n đ ng. Thôi đành xin h n l i ki p sau ch sao.

Mùa hè 65 tôi r i tr ng, th t lòng mà nói thu đó tôi nh k m t c nh hai quê. Nh thôn làng thì a v quê đ h c, nh ng khi đã v đi h c Qu ng Tr l i nh Hu vô cùng. Tôi đã s ng và h c Hu quá lâu, có nhi u b n bè thân thi t đó v i bao k ni m tu i th đ i mái nhà n i tr

thân th ng, sinh ho t t p th , ch ng khi nào th y cô đ n. Đó là lý do tôi tr vào h c Qu c H c. Nh ng không gi n đ nh tôi nghĩ, khi tôi tr i Hu b n bè l p cũ t t đi xa, i g p nh ng khó khăn ...r i r t cu c tôi cũng b Hu mà đi, đi xa đ ngóng v quê nhà Qu ng Tr và Hu m t chuỗi đ i tu i th v i bi t bao nh th ng.

T đ o y, tôi tr v Qu ng Tr vài n, có b n g p i Nguy n Ng c Hùng, h n v n còn La Vang, v n nông nghêh cóc c n đ i và làm th tán gái. Tr c 68 tôi cũng tr v Hu nhi u n, có đ o g p đ c Võ M u Thiên, Thiên đang h c y khoa. Nghe tin anh Ch y và Tú đang h c đ i h c S Ph m, nh ng không r ở đâu.

Có n may m n g p i Hoàng Th ch Tú, khi y Tú đã t t nghi p Đ i H c S Ph m, vào đ y Tam K thì ph i, còn tôi đang hành quân ra đ ng l nh n ti p t t i thi tr n Đ i n Bàn, Qu ng Nam.

Sau cu c quê h ng ch y máu mùa hè đ l a, tôi còn g p i Lê H u Ty t i Đà N ng, ngay trong restaurant c a Grand Hotel de Tourane, t c là Khách S n B ch Đ ng. Cũng t đó tôi th nh tho ng g p Lê Văn Tr ch, Tr ch là sĩ quan quân báo S Đoàn, và tôi đang là đ n v tr ng m t đ n v trong cùng vùng ho t đ ng, chúng tôi g p nhau khi có các cu c h p ph i h p. Cu c đ i làm lính c a tôi ch có Tr ch, ba n cùng l p cũ bi t rõ nh t. Hi n t i USA tôi và Tr ch cũng liên l c th ng xuyên. L i thêm có b n cùng đ n v c a Tr ch thu nào mà là anh em đ ng c nh c a tôi th i n i trú sinh, nên Tr ch là ng i bi t tôi r t rõ t dĩ vãng tu i th cho đến cu c đ i mang áo tr n. Và n a, Tr ch là m t trong vài ng i ít i tôi đã g i t ng cu n sách v i đ dày h n năm trăm trang, ch nói v cu c đ i c hàn c a nh ng n i trú sinh, đ n đ i tu i th đ y cam go kh c c. Tôi đã m n n i đó đ tra i bày m t ch ng đ i c a nh ng con ng i v n lên t gai góc, cảm n Tr ch đã đ c và cho tôi m t l i phê: “r t th t, r t c m đ ng...” Và anh Tr ch i, nh tôi đã th a ó không có nh ng áng văn ch ng hoa m , nh ng nh ng ý t ng trung th c đã đ c b t ra t con tim.

Vào mùa hè năm 1973, tr i Hu đ i di n đ n v tham d m t l quan tr ng c a Quân Đoàn I. Tình c lúc lái xe t c u Lò Rèn v đ i ph , tôi nh n ra ch Đoàn Th Tỉnh, đang đi xe g n máy lo i nh hình nh Velo Solex cùng chi u. Th t là b t ng ch Tỉnh đã nh n ra tôi r t nhanh, vì khi y ng i tôi nh đã l t xác, đen thui, đ u c t ng n, áo qu n tác chi n trang b trên ng i trông mà “g m”. Tôi ng ng xe jeep đ chào ch , c t ng là ch s gi t mình, s không nh n ra tôi, ai dè ch nh n ra tôi ngay và chuy n trò vui v , th i gian không có nhi u, nh ng ch ng đó cũng ghi l i k ni m m t l n tái ng . Lái xe đi r i, tôi ch t nh đã quên h i tin hai ng i em trai c a ch , ngày tr c chúng tôi quen nhau b i cùng làm công tác t thi n Ph t T . G n đây qua email cu Ngân, m i hay ch v n còn Hu , có c hình trông không thay đ i chi nhi u, ch v n hi n lành v i n c i nhân h u nh thu n , đôi m t r t quen đ i c p ki ng

tr ng nh b n m i lăm năm x a.

Sau 75 m t th i gian khá dài h u nh tám hay chín năm gì đó, g p l i Hoàng Th ch Tú g n ga xe l a Đà N ng, m ng vô cùng, th i bu i khó khăn, b n bè ly tán. Tú đ a tôi v nhà trên đ ng Tr n Cao Vân, nhâm nhi n c trà, kéo vài h i thu c l a, h i t ng l i nh ng ngày x a thân ái d i mái tr ng ph t ph i nh ng tà áo tr ng nên th . V i Tú tôi còn gi nh ng k ni m êm c u l p h c, c ng tr ng v i màu hoa ph ng, con đ ng t chùa T nh H i, đ d c C u Sãi đi d i hàng tre la ngà c a xóm Hà, l i v Bích Khê, ti ng đàn guitar, n c i hi n hòa và gi ng nói m n mà thân thi t.

Kho ng năm 84, tôi g p l i Lê Ng c Giao S ài Gòn, Giao t gi i thi u C Xá Thanh Đa, đang ch y thu c Tây, t c là “d c sĩ ch tr i” th i bao c p. Chúng tôi ch trò chuy n v i nhau m t l n duy nh t bên quán cà phê v a hè trên đ ng Hàng Xanh. Đó là vài nét tôi bi t v Giao k t ngày xa nhau. Sau này tôi m i đ c Lê Văn Tr ch cho hay tr c 75 Giao làm thông d ch viên c a U Ban Liên Hi p Quân S . Vào th p niên 90, Giao là phó giám đ c công ty xây đ ng n c ngoài ho t đ ng S ài Gòn, và anh đã ra ng i thiên c b i căn b nh ng t nghèo cancer.

Có l n tôi vào ch Hoà H ng Sài Gòn, tình c g p Nguy n Ng c Hùng B c K La Vang. V y là kho ng m i b y năm sau m i g p l i nhau (84), m ng l m, m i bi t h n nguyên là trung úy Bi t Đ ng Quân VNCH, b th ng đã gi i ngũ. V ch ng Hùng có s p hàng bán m c c, nhà m t ti n đ ng Lê Văn Duy t n i dài (cũ). Tôi tr l i thăm Hùng nh ng khi thu n ti n, lúc đó h n tr m tĩnh h n, không nh y mi ng chuy n th phú nh x a. Tôi đ c l i bài th c a h n “Ôi mái tr ng x a màu ngói cũ, ngh n ngà tr ng đ c bu i chia ly...” nó chăm chú nghe v i nét đăm chiêu trong đôi m t ch t ch a m t n i bu n, th t xúc đ ng. L n khác h n đ c nh ng bài th “l v n” cho tôi nghe, còn tôi thì đ c nguyên bài c m tác Tiêu s n tráng sĩ, bài này Hùng ký bút hi u Tri u Ng c T ng Vân (64). Khi đ n hai câu cu i : “ ngày mai thôi h t đ i s ng gió, múa bút xem th ng chuy n ki m cung”, h n mi m m t n c i chua cay. Th a hi u cu c v t l n c m áo g o ti n còn gi gi c đầu mà múa bút và đầu dẽ gì múa máy “linh tinh”. Nhân đ c đ c l i nh n trên Nguy n Hoàng Sài Gòn website c a Lê Quang Ngân, tôi đã ghi th , ch đ n nhà Hùng đ Ngân tìm nh ng c nh cũ còn đó mà ng i x a không rõ n i đầu. Vi t nh ng dòng này c chi đ c tin v ng i b n đ ng môn ng ngh ch c a tôi vào cái th i “ăn ch a no lo ch a t i”.

T ngày l u l c x ng i, liên l c th ng v i v ch ng anh ch Lê Văn Thi u, Lê Th Lan. Anh Thi u hay th t, lâu l m không h g p m t hay th t , th mà l n đ u g i phon, anh y nh n ra tôi ngay, nói c i vui m ng ra ph t. Anh còn t l i nhân dáng và nh ng nét đ c bi t “khó coi” trên khuôn m t “không m y tr n tru” c a tôi. Tr ng qua hình thì hai ông m còn tr trung yêu đ i l m. Gi ng nói c a ch Lan cũng còn trong tr o nh cô n sinh thu nào. Qu là m t “big family” Thi u Lan, v i m t gái b n trai c ng v i dâu r và cháu n i ngo i, đúng là đùm đ vui quá là vui. H ph đã sinh h t , tr ng l p Lê Văn Thi u ngày x a là m t h c trò g ng m u,

h c gi i và chăm ch , thì nay các con cũng thành đ t, b n ng i có văn b ng h u đ i h c t i Hoa K , Ph D, MD, MA...Nh ng vẫn b ng mà ngay c dân USA chính th ng cũng thêm thu ng. Ngày nay trên đ t M , con cháu chúng ta t t nghi p đ i h c và l y h c v h u đ i h c là trong t m tay. Có r t nhi u gia đình Vi t Nam hi n đ t b ng con đ ng khoa b ng, bi t mà k cho h t thì nhi u l m. T t c h đã góp ph n làm v vang ng i t n n g c Vi t, con c a anh ch Thi u Lan là m t ni m hnh đ n. Xin chúc m ng.

Ng i liên l c r t th ng xuyên là Lê Văn Tr ch ti u bang Tennessee USA, Tr ch nh m t cái g ch n i quan tr ng gi a anh em chúng ta, gi a Nguy n Hoàng trong n c và Nguy ng Hoàng ly h ng. Anh cũng là ng i năng n ho t đ ng xã h i, v y m i có tên ch quán “An L c”. Anh có m t khá th ng xuyên trong các t p san Qu ng Tr có khi là tên cúng c m, có khi là bút hi u... Tôi và Tr ch có c duyên v i nhau, không h n l i c g p, thu đ u xanh k t Hu ra, ng i t Cam L xu ng g p nhau t i l p C Nguy n Hoàng. Vào đ i lính tuy không chung đ n v l i c g p nhau dài dài vì công v . Th ng cùng có tên c ng tác trong Đ c san H ng Quê Qu ng Tr và g n đây nh t không “hú” l i cùng xu t hi n trong b DVD Qu ng Tr 72 c a Dân Sinh Media.

Ngoài ra USA còn nghe tin V ng L H ng, H Đ ng Nh t Texas, và Lê Th Khoa Colorado, nh ng ch a l n g p ho c gi mail cho nhau, riêng H Sĩ K , Hoàng M và tôi r t g n, h ng năm h i ng đ ng h ng Qu ng Tr đ u đ m t.

Cá nhân tôi và Hoàng M g p g h u nh khá th ng xuyên, lâu lâu l i hú nhau đ trò chuy n, có gì ch y đ n nhà cũng không cách tr đờ giang. Trong nh ng đ ng môn tam và nh C Nguy n Hoàng 63-65, có th nói M là ng i USA lâu nh t, nên chi cũng r t M mà cũng hay là r t Vi t Nam. Hi n di n đ u đ n trong các đ p h p m t đ ng h ng, tâm h n còn chan ch a “hoa cau, hoa mai vàng...” m i đ Xuân v . Ngoài ra M còn là m t trong vài ng i c a nhóm ch tr ng phát hành t p san Nguy n Hoàng B c Cali h ng năm, đây là vi c làm không ph i dễ dàng, ai đã t ng nhúng tay vào m i bi t. C g ng duy trì đ c nh v y là đáng ca ng i.

Tôi r t mong có đ p g p l i cô n sĩ sinh duyên dáng Nguy n Th Li u v i v ng tóc bay trong n ng gió heo vàng, sau gi tan tr ng th ng th b v con đ ng ph ng Đ T g n ng H nh Hoa. Ch bi t tin cùng Cali, th ph Sacramento, nghe thôi mà ch a h m t l n “ch” l i.

Phan Ng c Bích Pháp, tr c ngày ông c Qu ng T ng còn, th nh tho ng g p C ông nói Bích sang M thăm, có l n ghé nhà Hoàng M cùng đi v i Li u. C hai tôi ch đ c g p trên hình do M cho xem “ké” mà thôi. Tôi mu n nhìn l i cái lúm đ ng ti n trên khuôn m t h ng t i c a cô Bích ngày nào, ti c là hình h i nh nên không th y đ c. Khi bài vi t này v a xong, tôi nh n email c a Tr ch báo đã liên l c đ c v i Phan Ng c Bích Pháp, Bích gi i kèm m t t m hình c i th t t i, v n có cái lúm đ ng ti n, không thay đ i chi nhi u, ch ng n g n vài hàng

nh ng cũng gói ghém n i vui m ng :”sau m y m i năm m t liên l c, nay bi t đ c tin t c nên r t vui m ng....” (nguyên văn l i Ng c Bích).

Hoàng M còn cho xem m y t m hình ch p chung : M , Ch ng, Thiên và Ty trong bu i h i ng “t c thù” t i Bà R a, n i n nấu cu c đ i c a ng i b n tài hoa đ “N m nghe sóng ùa trắng lên bãi v ng” và “...th h n s ng khói nh ng chi u đ t r y r ng hoang...” (L ng Ch ng – 83)

Tr ch chuy n đ n tôi vài hình ch p chung v i Ty, Ngân và Nguy n Thi Thành nhân chuy n v Sài Gòn, b n m i lăm năm qua mà v n còn nh n ra nhau, đ c bi t Thanh v n là Thanh “ròm” nh thu nào. Khi nh c đ n C ng và Li u tôi ch t nh đ n ng i b n ng i chung bàn và th ng đi cùng là Tr n th Hoa, nàng n sinh hi n lành, v i n c i h n nhiên, da bánh m t, mái tóc th đen m t th phía sau, tr c c t b ng che m t ph n v ng trán tăng thêm nét duyên dáng yêu ki u mà nay không rõ ph ng nào.

Đ n nay đã b n m i lăm năm, trong cu c tr n ai đ y gian truân, l u l c tám h ng m i ph ng, ng i còn k m t, ng i còn nghe tin, k bi t vô âm tín, còn nh đ n nhau cũng quý hóa quá r i. May là tr i cho ch a dính ph i cái b nh alzheimer nên v n có th ghi l i nh ng đ u đã h n in trong trí nh . Vô cùng bù ngùi xúc đ ng nghe tin các anh Lê Văn Tôn, Lê Ng c Giao, Hoàng M Uyên, Bành Phi Hùng không còn hi n đ n trên cõi đ i này n a. Cám n b n Lê Quang Ngân, qua b n mà chúng tôi bi t đ c tin v Bành Phi Hùng cu c đ i v i m t n i đau, thì xin ghi m t l i c u nguy n. Còn góp nh t đ c nh ng gì đ ghi l i n i đây nh h n thêm m t nét m c vào trang k ni m quê h ng và mái tr ng yêu m n cu chúng ta.

L i k t

Ai đã t ng là h c trò c p sách đi h c, dù đ ng c p nào, ng n dài bao nhiêu đ u có m t mái tr ng, m t l p h c và b n h u đ nh l i m i khi soi m t ch ng đ i đã qua. Tr ng h p c a tôi cũng th , đã t ng tra i qua nhi u mái tr ng t nh mà lên, n i nào cũng đ l i trong tôi nh ng k ni m h c trò, n i nào cũng tràn tr n i nh ni m th ng. Nh ng có hai ngôi tr ng gây n t ng sâu đ m là tr ng ti u h c Tr n Qu c To n Hu và tr ng trung h c Nguy n Hoang Qu ng Tr . Có ai đó mu n h i thêm tr ng nào là nh t, tôi s tr l i ngay là Nguy n Hoang Qu ng Tr . Dù tôi ch h c n i y v n v n hai năm.

Quyển Trữ, Nguyễn Hoàng nhữ ng gì đữ nhữ

Tác Giả: Trữ n Quyển Phi t

Chúa Nhật, 22 Tháng 8 Năm 2010 07:48

Mái trữ ng y n m trên quê hữ ng tôi, m t n i m áp tình nghĩa th y trò b n h u, đó là lý do tôi ghi l i cái ngoạn nhìn dĩ vãng b ng tâm h n thữ ng nh m t thu m t th i.

Và n i đây tôi không th đ sớt nh ng l i tri ân t th y C Hi u Trữ ng Thái M ng Hùng, quý v Giáo S đã đ n đ t chúng tôi hai niên h c tam C và nh C t 63 đ n 65, c giáo s hữ ng đ n Nguyễn Văn Sang đ y S Đ a, Giáo S Nguyễn Đăng Ng c đ y Vi t Văn li n hai năm tam và nh , c giáo s Lê Đình Ngân đ y Pháp Văn đ tam, Giáo S Hữ ng đ y Pháp Văn năm đ nh , Giáo S Mai và Giáo S H Sĩ Châm đ y Anh Văn, c Giáo S Thái Tăng Quý, Giáo s Võ H u S đ y Công Dân Giáo D c, Giáo S Kim Sa đ y Toán, Giáo S Lê H u Nam đ y Lý Hóa ...cùng t t c quý th y cô giáo c a Nguyễn Hoàng dù có ph trách l p chúng tôi hay không đ u là nh ng th y cô đã góp ph n to l n un đ p nên Nguyễn Hoàng qua bi t bao th h .

“R i chúng ta m i ng i v m t ngã, gi a nh ng ngày đ y l a đ n quê hữ ng...”
bùi ngùi m i khi đ c l i nh ng v n th c a c Giáo S Phan Ph ng Th ch, nh ng làm sao đ có “ ta v đ ng gi a trữ ng x a...”(Phan Ph ng Th ch)

Phòng cũ không còn đ có đ p tr v thăm, trữ ng x a không còn tên đ g i, nh ng kho ng không gian Nguyễn Hoàng mãi là tên réo ngàn năm thi t tha trong n i nh . Kho nh đ t y v n là Nguyễn Hoàng c a chúng ta, nh ng th h sau này s nhìn vào mà tữ ng nh v Nguyễn Hoàng, tên ng i khai phóng phữ ng Nam, tên trữ ng m t th i đào luy n nên bao nhiêu tài năng cho quê hữ ng b i mù gió xát n ng rất m a đ m, đã làm th m danh đ t Mai Lĩnh cao ng t t n cõi bìa Tây và dòng Th ch Hãn th m t i màu xanh n c mát xuôi ra bi n m n b Đông.

Trong b c ngo c đ i thay, bao m nh đ i b ng b nh phiêu đ t, nh ng thành công bay theo gió cát, r i cũng tữ ng th m ng m chua cay, lúc nào cũng nhìn v k ni m h c trò nh trang gi y tình nguyên p bông hoa phữ ng, là bài th l u bút n n nét dòng m c tím trao nhau. Hôm nay dù đ ng phữ ng nào, hay dù ph i nhìn v dĩ vãng và b n h u b ng đôi m t g n c p ki ng màu đ an ph n cu c đ i thì lòng chúng ta, nh ng con chim t đó bay ra v n th nh th i t a màu tr i trong xanh mát m n trong không gian Nguyễn Hoàng nh ng ngày th êm đ m khi m ng đ i còn b ngo .

Trữ n Quyển Phi t.

Cali, USA, 2010.

